
RELIGIONS DE BANYOLES

LA DIVERSITAT **ets tu**

Any per la diversitat religiosa - Pla de l'Estany 2021

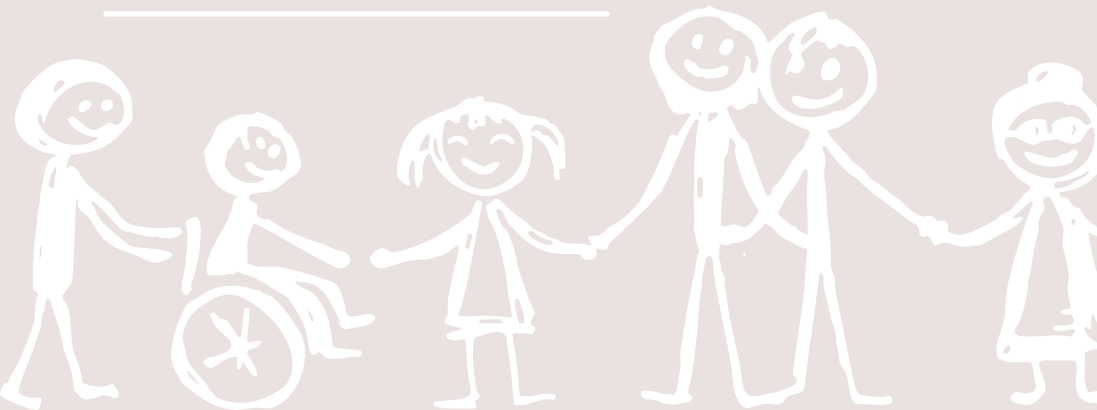
Organitzen:

En algun moment de la nostra vida, tots ens preguntem sobre el sentit de l'existència, la consciència i el nostre lloc a la Terra. Depenent de l'entorn en el qual ens ha tocat néixer, créixer i viure, cada persona formarà els seus principis religiosos i espirituals. Durant molt de temps cada religió tenia la seva àrea geogràfica, on predominava, però en les dècades més recents hem presenciat un canvi: les idees no estan limitades físicament al lloc on han estat concebudes; totes, incloses les religioses, viatgen igual que les persones.

La diversitat religiosa i espiritual té un valor educatiu immens, comparable a la riquesa de la diversitat de llengües, de costums, artística, la biodiversitat... Ens mostra la riquesa del món que ens envolta.

En aquest llibert es recullen els escrits que s'han publicat a la premsa local amb motiu de la campanya La diversitat ets tu 2021, que pretén mostrar la diversitat de creences religioses que conviuen al nostre entorn més immediat i que tenen un espai de culte a la ciutat de Banyoles, i sensibilitzar la ciutadania sobre aquesta riquesa.

QUÈ TENEN EN COMÚ EL JUDAISME, EL CRISTIANISME I L'ISLAM?

Aquestes tres religions són monoteïstes, en el sentit que creuen en un únic Déu. Les tres es coneixen com les religions del llibre, perquè tenen llibres sagrats que recullen lleis socials i morals, i que són una guia del comportament de les persones.

Totes tres comparteixen la creença en l'origen diví de l'ésser humà, en un Déu creador del món, en el judici final i en una vida després de la mort. També és comú l'existència de profetes que revelen els llibres sagrats als homes.

En aquestes tres grans tradicions, hi ha també la figura dels guies espirituals (els rabins en el judaisme, els capellans o pastors en el cristianisme i els imams en la fe musulmana). Cal ressenyar que en totes elles hi trobem elements com ara l'oració, el dejuni, l'ús d'aigua purificada o el rosari/tasbih.

I totes respecten la llei d'or: **"No fessis als altres el que no desitges per a tu"**.

LA BÍBLIA I L'ALCORÀ COMPARTeixEN PROTAGONISTES I VIVÈNCIES

En tots dos trobem el sacrifici d'Abraham (Ibrahim pels musulmans); el diluvi universal protagonitzat per Noe / Nuh, o l'Àngel Gabriel / Gibril que anuncia la bona nova a Maria / Màriam.

El nom de Maria es repeteix més de 30 vegades al llibre sagrat dels musulmans fins al punt que un capítol (sura 19) de l'Alcorà porta el seu nom: Màriam. Dels 114 capítols de l'Alcorà, aquest és l'únic que té el nom d'una dona.

El fill de la Maria, Jesús (Issa pels musulmans), té tractaments diferents en els dos llibres sagrats: en la Bíblia és el Messies, fill de Déu, mentre que a l'Alcorà és un profeta, això sí, amb una consideració especial: és un exemple i un miracle.

Els llibres sagrats comparteixen molt més que els noms: comparteixen el mateix relat sobre l'origen del món, la lluita entre el bé i el mal i promouen valors morals universals.

COM ES CALCULA LA DATA DE LA SETMANA SANTA?

A diferència de les dates d'altres festivitats religioses que es regeixen pel calendari solar, la Setmana Santa es calcula respectant al calendari lunar. Aquesta és la raó per què cada any canvia la data de Diumenge de Resurrecció. És un dels vestigis de l'antic calendari lunar que ha perdurat en el cristianisme d'avui en dia.

La regla que se segueix és que el Diumenge de Pasqua o de Resurrecció serà l'immediatament posterior a la primera lluna plena després de l'equinocci de març, és a dir, del començament de la primavera. Per tant, la Setmana Santa no podrà ser mai abans del 22 de març ni després del 25 d'abril.

La lluna plena que té en compte l'església no és la lluna plena astronòmica. Per corregir aquesta diferència i calcular la data de cada any, es pot utilitzar una complicada fórmula del famós matemàtic alemany Gauss.

El 19 d'abril és la data més freqüent del Diumenge de Pasqua (cau en aquesta data quatre vegades cada cent anys). La menys freqüent és el 22 de març (només cinc vegades cada mil anys).

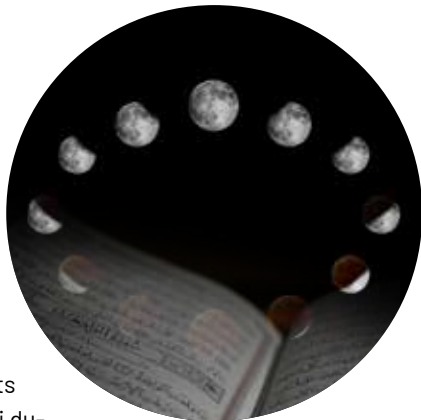

EL RAMADÀ

El Ramadà és el novè mes del calendari musulmà i fer dejuni durant aquest període és un dels cinc pilars de l'islam. Per calcular el començament i el final del mes es fa servir el calendari lunar. Enguany començarà el dia 13 d'abril i durarà fins al dia 12 de maig, aproximadament.

El Ramadà representa un sacrifici per als creients musulmans, ja que demana que practiquin el dejuni durant les hores diürnes (i també no fumar, no dir paraules malsonants i abstenir-se de relacions sexuals). Al mateix temps, el mes sagrat dels musulmans és vist com un període d'alegria, de concòrdia i de retrobament familiar. És un mes en què els creients pregunten a Déu i també es posen en la pell dels que pateixen i dels que passen dificultats.

Als països de majoria musulmana el funcionament de la societat està adaptat al Ramadà i es desplaça la vida social a les hores després de la posta del sol. Seguir les estrictes normes allà és molt més fàcil que per als musulmans que viuen a l'estranger.

CENTRE CRISTIÀ FE, ESPERANÇA I AMOR BANYOLES

És una església nascuda amb el propòsit de mostrar l'amor de Déu des d'un punt de vista contemporani, dinàmic i transformador.

És una entitat cristiana evangèlica, de rerefons protestant, que és a la comarca del Pla de l'Estany des de l'any 1983. L'entitat aplega una gran riquesa cultural i diferents nacionalitats sota un eix denominador i inspirador de la vida, que és Déu.

La visió del centre s'encamina també a fomentar el coneixement de la cultura i la llengua de la comarca, així com el servei a la comunitat, per poder transmetre un missatge d'esperança en aquest moment tan incert.

Per això aquesta comunitat religiosa està compromesa amb:

- 1- Construir un futur basat en el respecte, l'amor i la unitat familiar
- 2- La solidaritat comunitària
- 3- La construcció i el desenvolupament de relacions dinàmiques
- 4- Un cristianisme contemporani, alegre i captivador

LA COMUNITAT MUSULMANA SUDSAHARIANA

La comunitat sudsahariana està formada per unes 2.000 persones de diferents països, sobretot de Gàmbia, el Senegal, Mauritània i Mali, que a principis dels anys 80 comencen a establir-se a la comarca.

La pràctica totalitat de la comunitat sudsahariana de Banyoles són musulmans sunnites. El llibre sagrat és l'Alcorà, i l'escola d'interpretació de texts sagrats (*fiqh*) és la malikita, que dona molta importància al consens de la comunitat, però també al judici personal. Té una forta visió cultural.

Per complir amb els seus deures religiosos, el 1998 aquesta comunitat va inscriure al Ministeri de Justícia l'associació Comunitat Musulmana de Banyoles. El seu espai de culte és la mesquita Nur, al carrer de Barcelona de Banyoles.

L'islam està construït sobre cinc pilars: la professió de fe, la pregària ritual, l'almoïna, el dejuni durant el mes de Ramadà i el pelegrinatge.

La llengua de la pregària és l'àrab clàssic, encara que les persones assistents parlen altres llengües maternes: sarahule, mandinga, fula i wòlof. El dia sagrat és el divendres, quan es fa la pregària més important de la setmana (*jumma*).

L'ESGLÉSIA CATÒLICA: ORGANITZACIÓ TERRITORIAL

A l'Església catòlica, el bisbat representa l'església particular o església local. La diòcesi o bisbat és una porció del poble de Déu, la cura de la qual és confiada al bisbe. En un bisbat hi ha una comunitat determinada de fidels i un bisbe amb col·laboradors. Cada bisbe forma part del Col·legi el cap del qual sempre és el Papa. El bisbe representa l'Església universal a la seva diòcesi i, alhora, representa la seva diòcesi en l'Església universal.

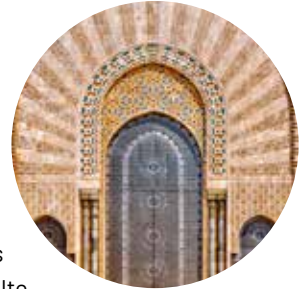
Banyoles pertany al bisbat de Girona, el primer bisbe del qual va ser Frontinià (516-517). En l'actualitat, i des de 2008, ostenta el càrrec Francesc Pardo i Artigas.

El bisbat de Girona s'organitza territorialment en parròquies, agrupacions de parròquies i arxiprestats. Aquesta diòcesi es divideix en 13 arxiprestats i 381 parròquies i està inclosa en la província eclesiàstica de Tarragona. Té la seu a la ciutat de Girona i és membre de la Conferència Episcopal Tarraconense i de la Conferència Episcopal Espanyola.

A les comarques gironines cal assenyalar que, a més del bisbat de Girona, que inclou la part nord de la comarca del Maresme, hi ha el bisbat de Vic, que abasta el Ripollès i alguns municipis de la Selva interior, i el bisbat d'Urgell, que comprèn la comarca de la Cerdanya.

LA COMUNITAT MUSULMANA MARROQUINA

La comunitat marroquina és la comunitat d'origen estranger més nombrosa a Catalunya. A Banyoles també ho és, ja que està formada per més de 2.000 persones. Des de mitjans dels anys 70 és present a la ciutat, i des del 2000 té un local de culte que s'utilitza com a mesquita.

La primera mesquita de la comunitat estava situada al carrer de l'Hospital, però fa uns deu anys es va traslladar al carrer de Barcelona.

La comunitat marroquina de Banyoles és musulmana sunnita. El llibre sagrat és l'Alcorà, i l'escola d'interpretació de texts sagrats (fiqh) és la malikita, que dona molta importància al consens de la comunitat però també al judici personal.

La festivitat més gran, compartida per tot el món musulmà, és l'Aïdu l-Adhà, o festa gran, que commemora el sacrifici d'Abraham i es celebra a la fi del pelegrinatge obligatori a la Meca, el hajj. La festa simbolitza la submissió perfecta a la voluntat de Déu i, tal com recorda l'epi-sodi alcorànic (i bíblic), s'ha de sacrificar un xai. Es recomana solidaritat amb les persones més necessitades en aquestes dates: menjar només una tercera part de la carn sacrificada, compartir-ne un terç entre família i amics, i l'últim terç donar-lo a una persona que no es pot permetre comprar carn.

Aquí es fan evidents els cinc pilars sobre els quals està construït l'islam: la professió de fe, la pregària ritual, l'almoïna, el dejuni durant el mes de Ramadà i el pelegrinatge.

La llengua de la pregària és l'àrab clàssic, encara que la llengua que s'utilitza al carrer és l'àrab col·loquial o dàrija. Una part del culte es fa en dàrija, sobretot els divendres (jumma), que és el dia principal de la setmana per als musulmans.

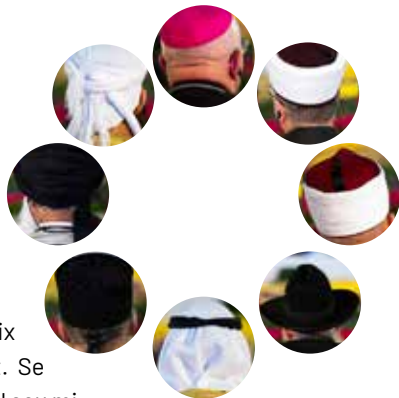
LÍDERS I GUIES RELIGIOSOS

En totes les religions hi ha líders i guies religiosos que dirigeixen les oracions, bé que les seves funcions i sobretot l'organització interna no són les mateixes.

Per als catòlics el sacerdot és la persona que exerceix com a intermediari entre l'ésser humà i la divinitat. Se l'anomena capellà, prevere, mossèn o rector. Dedica el seu ministeri a la celebració de l'Eucaristia, l'administració de sagraments, predicació i vida d'oració. El papa de Roma és el cap de la Església catòlica. No es poden ordenar dones.

El concepte pastor s'utilitza en el protestantisme i en el cristianisme evangèlic. El pastor és un ministre que té una congregació de fidels a càrrec seu, és el líder dels fidels i el que dirigeix el culte. És el que cuida i alimenta l'esperit dels homes. No hi ha una figura central que aglutini totes les esglésies evangèliques. En algunes esglésies protestants hi ha dones que fan de ministres de culte.

Un imam és, dins de l'islam, la persona encarregada de presidir i dirigir l'oració col·lectiva. En el sentit estrictament religiós, l'imam pot ser qualsevol persona que conegui bé el ritual de la pregària: se situa davant dels altres fidels i serveix de guia per realitzar els rituals d'oració. En el context migratori, alguns imams compleixen una doble funció: d'una banda, vetllen pel contingut normatiu i espiritual de la creença musulmana, i, de l'altra, l'adeqüen al fet de viure en un context social no musulmà. No hi ha un cap visible de les comunitats islàmiques al món, ni cap jerarquia en aquest sentit. Les dones no poden ser imams.

LA FESTA DE LA REFORMA, 31 D'OCTUBRE

El protestantisme és avui la segona confessió religiosa de Catalunya en nombre de centres de culte, amb més de 600 esglésies. El cristianisme evangèlic o protestant va arrencar a Alemanya al segle XVI, amb la presentació de les conegudes 95 tesis de Martí Luter, que van ser penjades a les portes de l'església del castell de Wittenberg. Aquest fet va desencadenar un dels grans canvis històrics, polítics, culturals, econòmics i, sobretot, religiosos, de la història.

Al començament del segle XVI l'Europa central vivia una situació d'escàndol amb el Papa com a protagonista, ja que era considerat l'impulsor i culpable de la política d'indulgències, la vanaglòria del poder jeràrquic de l'Església i la banalització de les relíquies de màrtirs i sants. Davant d'aquest panorama, el matí del 31 d'octubre de l'any 1517 es van presentar les *Diferències de Martí Luter sobre el poder de les indulgències*, també conegudes com les 95 tesis, dirigides a l'Església de Roma, i en les quals Luter desacreditava la doctrina papal. La protesta va arribar a ser tan important que diverses esglésies seguidores de Luter van iniciar un procés de separació respecte l'Església catòlica i van passar a ser conegudes amb el nom *d'esglésies protestants o evangèliques*.

El 31 d'octubre d'enguany es celebraran els 504 anys de les tesis luteranes que van propiciar l'inici de l'anomenada modernitat política.

ELS VALORS DE LA PAU I DE LA TOLERÀNCIA RELIGIOSA

La pau és definida com un moment de felicitat, serenitat i permanència que està oposat a la guerra i té un vincle positiu. Es basa en l'entesa i les bones relacions entre els grups, classes o estaments socials dins d'una societat. En el pla individual, la pau és un estat interior exempt de còlera o d'odi. Amb aquest sentit es pot trobar en la salutació tradicional "la pau sigui amb vós" (*salam* en àrab o *xalom* en hebreu).

La tolerància religiosa significa respectar i acceptar l'existència d'altres formes de vida, creences i idees o bé el fet de no creure en cap religió. Per poder parlar de tolerància religiosa és necessari que els individus i les institucions reconeixin la pluralitat i la diversitat del món en què vivim, així com l'existència de conceptes que per a uns altres són importants encara que pertanyin a una minoria.

La Declaració Universal dels Drets Humans estableix en l'article 18: «Tota persona té dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió; aquest dret inclou la llibertat de canviar de religió o de creença, així com la llibertat de manifestar la seva religió o la seva creença, individualment i col·lectivament, tant en públic com en privat, per l'ensenyament, la pràctica, el culte i l'observança».

A la ciutat de Chicago, el 1893 es va fundar el Parlament Mundial de Religions, el primer esforç històric per promoure la tolerància religiosa i el diàleg entre diferents creences.

LA FESTA DE NADAL

El terme *Nadal* prové del llatí *nativitas*, que significa 'naixement'. Encara que el dia 25 de desembre es celebra des de fa divuit segles com el dia del naixement de Jesús, a la Bíblia no s'especifica una data en concret. Es creu que es va triar aquest dia perquè coincidia amb un antic festival pagà de commemoració del solstici d'hivern, les saturnals, que es celebrava en honor al déu Saturn amb festes, regals i jocs d'atzar, i representava la victòria de la llum sobre la nit més llarga de l'any.

Alguns elements de la celebració de Nadal s'han mantingut fins a la nostra època, com les cerimònies religioses, i uns altres s'hi han anat incorporant al llarg del temps, com la decoració de l'arbre nadalenc. L'arbre era símbol de la resurrecció i la vida eterna a través de la naturalesa que no mor. L'estel de l'extrem simbolitza la fe i la llum que busquem, i els adorns i figures, les nostres bones accions, sacrificis i desitjos. El pessebre (que es coneix gràcies a sant Francesc d'Assís), els Reis Mags, una corona a la porta d'entrada de casa i la planta vermella que coneixem com a nadala són moltes de les tradicions relacionades amb les festes de Nadal.

Però la màgia, la il·lusió, els bons propòsits, els retrobaments familiars vora una taula i l'alegria d'esperit són els elements que han fet que Nadal sigui més que una celebració religiosa i es converteixi en una de les manifestacions culturals més conegudes de la humanitat.

Amb la col·laboració de:

Parròquies de Banyoles (Església Catòlica)

Església de Déu Centre cristià Fe, Esperança i Amor Banyoles (Església Evangèlica)

Mesquita Al Houda/Associació Al Houda

Mesquita Nur/Comunitat Musulmana de Banyoles

Món Banyoles

